

PRZEGLĄD ZAŁOŻEŃ „TARCZY ANTYKRYZYSOWEJ 4.0”

23 czerwca 2020 r. Prezydent podpisał ustawę stanowiącą kolejną odsłonę rządowej Tarczy antykryzysowej, określanej jako „Tarcza 4.0”.

Ustawa o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 („Ustawa”) zawiera liczne istotne zmiany prawne dotyczące między innymi kwestii pracowniczych (głównie poprzez kolejne udogodnienia dla pracodawców), spraw związanych z rocznymi opłatami z tytułu użytkowania wieczystego oraz ułatwień w zakresie realizacji inwestycji strategicznych przez państwo.

Poniżej prezentujemy główne założenia zawarte w Ustawie:

PRACA ZDALNA

Ustawodawca doprecyzował i jednoznacznie uregulował dotychczasowe liczne wątpliwości dotyczące stosowania pracy zdalnej:

- **środki oraz materiały na potrzeby pracy zdalnej** co do zasady mają być dostarczone przez pracodawcę, jednak możliwe jest wykorzystywanie prywatnego sprzętu pracownika, jeżeli także zagwarantowana zostanie wówczas ochrona poufności oraz informacji prawnie chronionych, takich jak wrażliwe dane klientów czy przedsiębiorstwa;
- na wniosek pracodawcy, pracownik zostanie zobowiązany do prowadzenia **ewidencji czasu pracy świadczonej zdalnie** – zasady jej prowadzenia (w tym formę i częstotliwość) określa pracodawca;
- potwierdza się, że pracodawca może **w każdym czasie wycofać polecenie pracy zdalnej**.

PRZESTÓJ EKONOMICZNY LUB OBNIŻENIE WYMIARU CZASU PRACY DO 20% - MOŻLIWE TAKŻE BEZ UBIEGANIA SIĘ O DOFINANSOWANIE

Poprzednie wersje Tarczy antykryzysowej wprowadziły szereg dofinansowań, w tym dofinansowanie z art. 15g specustawy związane z przestojem ekonomicznym lub obniżeniem wymiaru czasu pracy pracowników do 20%. Ustawodawca doprecyzował, że **wprowadzenie tak rozumianego przestoju lub obniżenia wymiaru czasu pracy będzie możliwe także bez ubiegania się o wspomniane dofinansowanie**.

Jednocześnie wprowadza się w tym zakresie nowe przesłanki. Zamiast dotychczasowego kryterium spadku obrotów o co najmniej 15%, wprowadza się przesłankę spadku przychodów ze sprzedaży towarów lub usług powodujące **istotny wzrost obciążenia funduszu wynagrodzeń**. Istotny wzrost obciążenia został określony jako **zwiększenie kosztów wynagrodzeń pracowników** w okresie od 1 marca 2020 r. względem daty skorzystania przez pracodawcę z tego uprawnienia **o co najmniej 5% w relacji do miesiąca poprzedzającego**. Wobec tego, przykładowo, musi zaistnieć co najmniej 5% wzrost kosztów wynagrodzeń w maju 2020 r. względem takich kosztów w kwietniu 2020 r.

Przy wyliczeniach należy wziąć pod uwagę także składki na ubezpieczenia społeczne dotyczące pracowników. Ustawa określa dokładny mechanizm oraz wzór prawidłowego wyliczenia „istotnego wzrostu obciążenia funduszu wynagrodzeń”.

Wprowadzenie na tej podstawie przestoju ekonomicznego lub obniżenia wymiaru czasu pracy do 20% ma być możliwe przez **maksymalnie 12 miesięcy od daty odwołania stanu epidemii lub zagrożenia epidemiologicznego**. Konieczne jest też zawarcie porozumienia ze związkami zawodowymi lub przedstawicielami pracowników.

Dodanie nowej przesłanki „istotnego wzrostu obciążenia funduszu wynagrodzeń” jest zatem związane z wprowadzeniem przestoju ekonomicznego lub obniżenia wymiaru czasu pracy do 20% **bez ubiegania się o dofinansowanie na podstawie art. 15g specustawy.**

Jeżeli pracodawca zamierza ubiegać się o tę formę dofinansowania, wciąż musi spełnić dotychczasowe przesłanki dotyczące wykazania spadku obrotów o co najmniej 15%.

ZALEGŁY URLOP WYPOCZYNKOWY

Pracodawca będzie mógł **zobowiązać pracownika do wykorzystania zaległego urlopu wypoczynkowego** w wymiarze do 30 dni i wskazać pracownikowi termin wykorzystania zaległego urlopu.

Rozwiązanie to ma być jednak możliwe wyłącznie w okresie stanu epidemii lub zagrożenia epidemiologicznego związanego z COVID-19.

OGRANICZENIE WYSOKOŚCI ODPRAW I ODSZKODOWAŃ W ZWIĄZKU Z ROZWIĄZANIEM UMOWY O PRACĘ

Analizowane ograniczenie znajdzie zastosowanie u tych pracodawców, u których wystąpił spadek obrotów w rozumieniu art. 15g specustawy (czyli o co najmniej 15%) lub istotny wzrost obciążenia funduszu wynagrodzeń, zgodnie z nową przesłanką wprowadzoną w Ustawie i omówioną powyżej.

W takich sytuacjach wysokość świadczeń związanych z zakończeniem stosunku pracy (odpraw i odszkodowań) ma być **ograniczona do równowartości 10-krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę (górną granicę).**

ZMIANY DOTYCZĄCE ZAKŁADOWEGO FUNDUSZU ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH (ZFŚS)

Zmiany dotyczące Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (ZFŚS) także mają znaleźć zastosowanie, jeżeli pracodawca będzie objęty spadkiem obrotów w rozumieniu art. 15g specustawy lub istotnym wzrostem obciążenia funduszu wynagrodzeń.

W takich sytuacjach, z uwagi na te okoliczności, **pracodawca będzie mógł zrezygnować z dokonywania odpisu na ZFŚS oraz dokonywania wypłat świadczeń urlopowych**, jednak – na zasadach ogólnych – konieczne będzie zawarcie w tym zakresie porozumienia ze związkami zawodowymi lub przedstawicielami pracowników.

W przypadku spadku obrotów lub istotnego wzrostu obciążenia funduszu wynagrodzeń mają też ulec zawieszeniu regulacje aktów wewnętrznych (np. regulaminu wynagradzania) przewidujące wyższą kwotę odpisu na ZFŚS niż minimalna kwota odpisu wynikająca z ustawy o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych.

WYPOWIADANIE UMÓW O ZAKAZIE KONKURENCJI

Ustawodawca zdecydował się na ingerencję w ogólne zasady dotyczące rozwiązywania umów o zakazie konkurencji po ustaniu stosunku pracy celem ułatwienia tej czynności.

W okresie epidemii lub stanu epidemiologicznego możliwe będzie rozwiązywanie takich umów z zachowaniem **7-dniowego okresu wypowiedzenia.**

Regulacja ta ma znaleźć zastosowanie również wobec umów cywilnoprawnych dotyczących zatrudnienia, czyli głównie umów o zakazie konkurencji po zakończeniu realizacji umów zlecenia.

„ISTOTNY WZROST OBCIĄŻENIA FUNDUSZU WYNAGRODZEŃ” A DALSZE UŁATWIENIA DLA PRACODAWCÓW

Wystąpienie przesłanki „istotnego wzrostu obciążenia funduszu wynagrodzeń” warunkuje też możliwość skorzystania przez pracodawców z niektórych dalszych udogodnień wprowadzonych w poprzednich odsłonach Tarczy antykryzysowej. Dotyczy to:

- możliwości wprowadzenia **równoważnego systemu czasu pracy z 12-miesięcznym okresem rozliczeniowym** – wciąż wymaga to jednak od pracodawcy zawarcia porozumienia ze związkami zawodowymi lub przedstawicielami pracowników;
- **ograniczenia nieprzerwanego odpoczynku** – dobowego do 8 godzin (zamiast 11 godzin zgodnie z zasadami ogólnymi z Kodeksu pracy) oraz tygodniowego do 32 godzin (zamiast 35 godzin na zasadach ogólnych);
- możliwości zawarcia **porozumienia o wprowadzeniu mniej korzystnych warunków zatrudnienia.**

DOFINANSOWANIE DO WYNAGRODZEŃ PRACOWNIKÓW NA PODSTAWIE ART. 15g SPECUSTAWY – SZERSZY ZAKRES ZASTOSOWANIA

Dofinansowanie do wynagrodzeń na podstawie art. 15g specustawy jest powiązane ze spadkiem obrotów przedsiębiorstwa o co najmniej 15%.

Ustawodawca zamierza doprecyzować, że w razie obecności takiego spadku obrotów, **pracodawca będzie miał możliwość ubiegania się o dofinansowanie do wynagrodzeń także tych pracowników, którzy nie są objęci przestojem ekonomicznym lub obniżeniem wymiaru czasu pracy do 20%**. Dotychczas obecność jednej z tych przesłanek była obowiązkowa.

Pozostałe zasady dotyczące uzyskania dofinansowania będą zbliżone do dotychczasowych. Wobec tego, pracodawca będzie musiał wykazać:

- spadek obrotów na zasadach określonych w specustawie;
- brak zaległości podatkowych oraz dotyczących składek ubezpieczeniowych.

Dodatkowo:

- wynagrodzenie pracownika objętego wnioskiem o dofinansowanie nie może przekraczać 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału;
- dofinansowanie będzie przysługiwać na tych samych zasadach co dotychczas;
- będzie należne do maksymalnie 50% wysokości wynagrodzenia pracownika, jednak nie więcej niż do 40% przeciętnego wynagrodzenia za pracę z kwartału poprzedzającego złożenie wniosku.

Można je będzie uzyskać na okres maksymalnie 3 miesięcy.

ŚWIADCZENIE POSTOJOWE – WYPŁACANE TAKŻE NA WNIOSEK SAMYCH ZAINTERESOWANYCH (ZLECENIOBIORCÓW)

Zmianie ulegają przepisy dotyczące świadczeń postojowych odnoszące się do osób zatrudnionych na umowach cywilnych. Dotychczas wnioskowanie o to świadczenie wymagało zgody zleceniodawcy, natomiast na mocy zmienionych przepisów wnioski o świadczenie postojowe będą mogli składać do ZUS także bezpośrednio sami zainteresowani (czyli zleceniobiorcy).

WYDŁUŻENIE DODATKOWEGO ZASIŁKU OPIEKUŃCZEGO DO 28 CZERWCA 2020 R.

Ustawodawca wydłużył dodatkowy zasiłek opiekuńczy do 28 czerwca 2020 r., właściwie zaś potwierdził to wydłużenie, które było już praktykowane przez ZUS. Prawo do świadczenia zachowali wszyscy, którym przysługiwało wcześniej - także rodzice dzieci do lat 8. Według aktualnego stanu prawnego, podstawa wypłat zasiłków opiekuńczych obowiązywała do 14 czerwca 2020 r., jednak wypłaty były kontynuowane na podstawie interpretacji ZUS.

MOŻLIWOŚĆ WYGASZENIA CZYNSZU PRZEZ NAJMÓWCÓW LOKALI GASTRONOMICZNYCH W CENTRACH HANDLOWYCH POWYŻEJ 2000 M²

Przepisy Tarczy 4 zawierają doprecyzowanie, że rozwiązanie prawne wprowadzone na mocy poprzednich wersji tarczy antykryzysowej dotyczące wygaszenia wzajemnych zobowiązań stron umów najmu, dzierżawy oraz innych umów, w ramach których dochodzi do używania powierzchni handlowej w obiektach handlowych powyżej 2000 m², odnoszą się do także podmiotów prowadzących działalność usługową oraz gastronomiczną.

Innymi słowy, dzięki temu uzupełnieniu nie ma już wątpliwości, że nowe rozwiązania antykryzysowe w przedmiocie możliwości przedłużenia umowy o okres, w których działalność nie mogła być wykonywana, lub dające możliwość czasowego zwolnienia najemców z czynszów, będzie miała zastosowanie również do lokali usługowych lub gastronomicznych znajdujących się w centrach handlowych powyżej 2 000 m². Niniejsza zmiana zostanie wprowadzona z mocą wsteczną, tj. od 30 marca 2020 r.

PRAWO PIERWOKUPU ZARZĄDZAJĄCEGO SPECJALNĄ STEFĄ EKONOMICZNĄ WOBEC NIERUCHOMOŚCI ROLNYCH SKARBU PAŃSTWA

W świetle Tarczy 4.0. prawo pierwszeństwa w nabywaniu nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa, tj. (i) nieruchomości rolnych w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego oraz (ii) innych nieruchomości i składników mienia pozostałych po likwidacji państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej, będzie przysługiwać zarządzającemu specjalną strefą ekonomiczną w odniesieniu do nieruchomości:

- położonych w granicach zarządzanej przez niego specjalnej strefy ekonomicznej;
- położonych poza strefą ekonomiczną, ale przeznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na cele przemysłowe, usługowe lub przemysłowo-usługowe oraz objętych wsparciem z tytułu ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji.

ZAKAZ ZAPRZESTANIA DOSTAW ENERGII PRZEZ PRZEDSIĘBIORSTWA ENERGETYCZNE ZE WZGLĘDU NA BRAK UISZCZANIA OPŁAT

Tarcza 4.0. wprowadza zakaz wstrzymania dostaw paliw gazowych, energii elektrycznej oraz ciepła przez przedsiębiorstwa energetyczne w przypadku odbiorców, którzy nie uiszcili opłat za dostarczone media. Przedmiotowa regulacja ma chronić wyłącznie odbiorców paliw gazowych, energii lub ciepła w gospodarstwach domowych oraz podmiotów, których działalność została ograniczona na skutek zastosowania środków prewencyjnych w celu zminimalizowania skutków rozprzestrzeniania się epidemii wirusa COVID-19 np. właścicieli lokali, których działalność została ograniczona w związku z wprowadzonym stanem epidemii.

ELEKTRONIZACJA PROCEDURY UCHWALANIA AKTÓW PRAWA MIEJSCOWEGO

Na mocy przepisów Tarczy 4.0. wnioski lub uwagi dotyczące projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub innych aktów prawa miejscowego mogą być wnoszone za pomocą środków komunikacji elektronicznej np. za pomocą poczty elektronicznej. Z kolei organ administracji przygotowujący projekt aktu prawa miejscowego, ma prawo prowadzić dyskusję nad projektem za pomocą środków porozumiewania się na odległość, zapewniających jednoczesną transmisję wizji i dźwięku, pod warunkiem że zapewni zainteresowanym możliwość zadawania pytań i składanie uwag w czasie rzeczywistym.

NOWA OPŁATA OD WNIOSKÓW O WYDANIE DECYZJI O WARUNKACH ZABUDOWY I ZAGOSPODAROWANIA TERENU

Tarcza 4.0. zakłada obowiązek uiszczenia opłaty skarbowej za wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w wysokości 598 zł. Z opłaty będą zwolnieni wyłącznie właściciele lub użytkownicy wieczystości nieruchomości, której wniosek dotyczy.

Proponowana zmiana ma przede wszystkim zmniejszyć liczbę wniosków składanych przez podmioty, które nie mają żadnego z ww. tytułów prawnych do nieruchomości. W konsekwencji, wprowadzenie wyższej opłaty może odciążyć organy architektoniczno-budowlane oraz przyspieszyć procedurę wydawania decyzji o warunkach zabudowy.

UŁATWIENIA W REALIZACJI INWESTYCJI W ZAKRESIE SIECI PRZESYŁOWEJ

Ustawodawca uznał, że epidemia wirusa COVID-19 spowodowała znaczne opóźnienia w przygotowaniu i realizowaniu inwestycji strategicznych w zakresie sieci przesyłowej. W konsekwencji, Tarcza 4.0. zakłada, że inwestor uzyskuje tytuł prawny do nieruchomości niezbędnych do realizacji takiej inwestycji nie z chwilą, kiedy decyzja o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji staje się ostateczna, ale w chwili w której została wydana.

MOŻLIWOŚĆ ZMNIEJSZENIA WYSOKOŚCI OPŁATY Z TYTUŁU UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGO

Jeżeli u przedsiębiorcy, który jest użytkownikiem wieczystym nieruchomości będącej własnością Skarbu Państwa, nastąpił **spadek obrotów gospodarczych** na skutek wystąpienia epidemii wirusa COVID-19, to opłata roczna z tytułu z użytkowania wieczystego podlega pomniejszeniu proporcjonalnie do liczby w dni w roku, w którym obowiązywał stan zagrożenia epidemicznego oraz stan epidemii pod warunkiem że przedsiębiorca:

- do końca trzeciego kwartału 2019 r. nie ma zaległości w składkach na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz fundusze pracownicze, a także nie zalega z zobowiązaniami podatkowymi;
- przed 31 stycznia 2021 r. zgłosi do odpowiedniego organu administracji wniesienie opłaty w pomniejszonej wysokości („Zgłoszenie”).

Za spadek obrotów rozumieć należy spadek sprzedaży towarów lub usług, tj.:

- **nie mniejszy niż 15 %**, obliczony jako stosunek łącznych obrotów w ciągu dowolnie wskazanych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych przypadających w okresie po dniu 1 stycznia 2020 r. do dnia poprzedzającego dzień dokonania Zgłoszenia, w porównaniu do łącznych obrotów z analogicznych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych roku poprzedniego;

- **nie mniej niż 25 %**, obliczony jako stosunek obrotów z dowolnie wskazanego miesiąca kalendarzowego, przypadającego po dniu 1 stycznia 2020 r. do dnia poprzedzającego dzień dokonania Zgłoszenia, w porównaniu do obrotów z miesiąca poprzedniego.

Na mocy Tarczy 4.0 termin na uiszczenie opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste został przesunięty na **31 stycznia 2021 r.**

Beneficjentami przedmiotowych rozwiązań są również przedsiębiorcy, którzy na gruntach stanowiących własność Skarbu Państwa, są najemcami, dzierżawcami lub użytkownikami. Ich opłata za posiadany tytuł prawny do nieruchomości zostanie stosownie pomniejszona.

Analogiczne uprawnienia będą mogły zostać przyznane przedsiębiorcom będących użytkownikami wieczystymi, użytkownikami, najemcami oraz dzierżawcami nieruchomości należących do jednostek samorządu terytorialnego, pod warunkiem że właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego podejmie w tym zakresie stosowną uchwałę.

PRZEDŁUŻENIE ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ ALKOHOLU

Ważność zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży, których ważność upływa po dniu wejścia w życie Tarczy 4.0. może zostać przedłużona na okres kolejnych 6 miesięcy. Warunkiem przedłużenia zezwolenia jest wniesienie przez wnioskodawcę proporcjonalnej opłaty za przedłużenie zezwolenia najpóźniej w dniu jego wygaśnięcia.

KONTAKT

Zapraszamy do kontaktu z naszymi ekspertami w celu omówienia możliwych rozwiązań odpowiadających na Państwa obecne potrzeby.

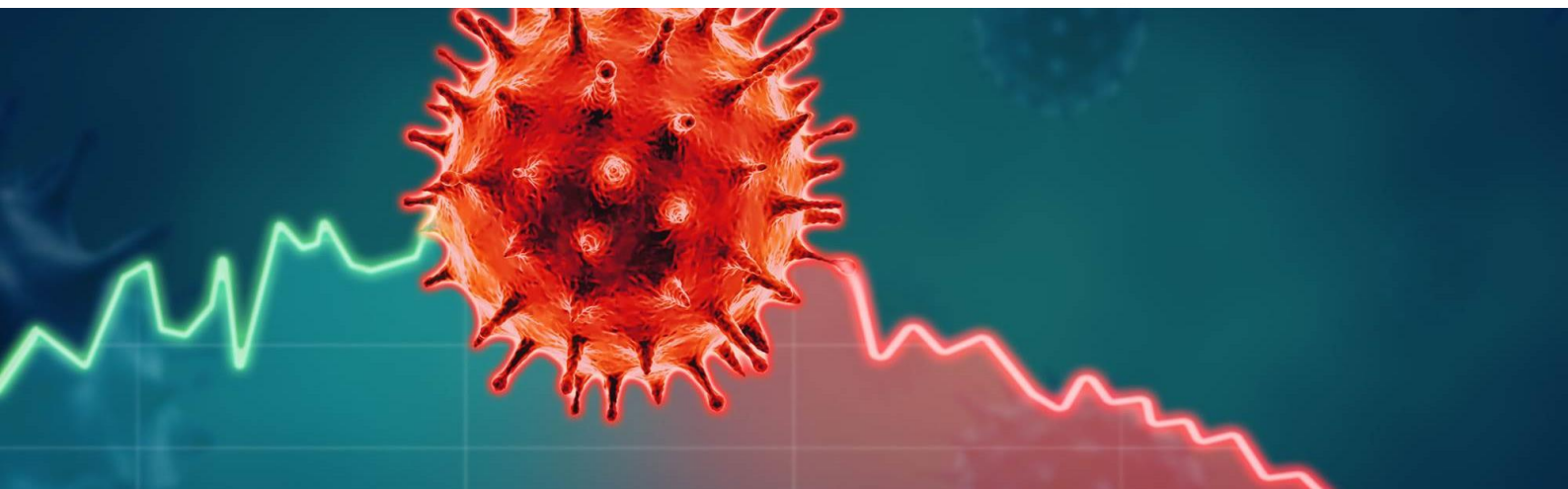
Jakub Pietrusiak

Ekspert prawny
Associate | Adwokat
Baker Tilly Woroszylska Legal
jakub.pietrusiak@bakertilly.pl

Katarzyna Koszel

Ekspert prawny
Counsel | Radca prawny
Baker Tilly Woroszylska Legal
katarzyna.koszel@bakertilly.pl

O NAS

Baker Tilly Woroszyńska Legal jest kancelarią skoncentrowaną na obsłudze przedsiębiorców we wszystkich kluczowych obszarach ich działalności. Zespół kancelarii tworzą prawnicy z wieloletnim, międzynarodowym doświadczeniem transakcyjnym i doradczym. Jako członek **grupy doradczej TPA i niezależny członek Baker Tilly International**, globalnej sieci oferującej kompleksowe usługi doradcze, kancelaria łączy zalety zintegrowanej obsługi „one stop shop” z ekspertyzą tradycyjnej kancelarii prawnej i zasięgiem międzynarodowej grupy doradczej.

TPA to wiodąca międzynarodowa grupa konsultingowa oferująca kompleksowe usługi doradztwa biznesowego w 12 państwach Europy Środkowej i Południowo-Wschodniej. **W Polsce TPA** należy do największych firm doradczych. Zapewniamy międzynarodowym koncernom oraz dużym przedsiębiorstwom krajowym efektywne rozwiązania biznesowe z zakresu doradztwa podatkowego, doradztwa transakcyjnego, audytu finansowego, corporate finance, outsourcingu księgowego i administracji płacowej, a także doradztwa personalnego.

TPA Poland oraz Baker Tilly Woroszyńska Legal są jedynymi reprezentantami Baker Tilly International w Polsce - jednej z największych globalnych sieci niezależnych firm doradczych.

www.bakertilly.pl
www.tpa-group.pl

NASZE BIURA

Baker Tilly Woroszyńska Legal

ul. Przyokopowa 33
01-208 Warszawa, Polska
tel: +48 22 647 99 00
email: legal@bakertilly.pl

Katarzyna Woroszyńska
Szełowa biura w Warszawie

Partner zarządzająca | Rechtsanwältin/Adwokat
katarzyna.woroszyńska@bakertilly.pl

Biuro w Poznaniu:

ul. Młyńska 12
61-730 Poznań, Polska
tel: +48 61 630 05 00

Grzegorz Gajda
Szeł biura w Poznaniu

Partner | Radca prawny
grzegorz.gajda@bakertilly.pl

Niniejszy dokument został przygotowany wyłącznie w celach informacyjnych i ma charakter ogólny. Każdorazowo przed podjęciem działań na podstawie prezentowanych informacji rekomendujemy uzyskanie wiążącej opinii ekspertów Baker Tilly Woroszyńska Legal i/lub TPA Poland.